

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS
POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ KAMPANIJŲ
FINANSAVIMO KONTROLĖS SKYRIUS**

**PAŽYMA
DĖL VAIDOS GIRAITYTĖS GALIMO RINKĖJŲ PAPIRKIMO ORGANIZUOJANT
NEMOKAMĄ KINO IŠ AUTOMOBILIO PERŽIŪRĄ MARIJAMPOLĖJE**

2020 m. lapkričio 11 d. Nr. 3-117 (1.2)
Vilnius

1. Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) 2020 m. gegužės 17 d. gavo pranešimą (reg. Nr. 1-985 (7.9), kuriuo informuojama, kad „pagal Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnyje įtvirtintą draudimą papirkti rinkėjus, Vaida Giraitytė, Darbo partijos Marijampolės skyriaus pirmininkė, šios partijos kandidatė Seimo rinkimuose Marijampolės vienmandatėje apygardoje, galimai padarė pažeidimą. Gegužės 8 d. Vaida Giraitytė organizavo ir marijampoliečiams dovanavo autokino paslaugą, rodė nemokamą filmą. Ji buvo organizatorė, viešai kalbėjo, visus sveikino ir pristatė kaip savo darbą. Prašau nustatyti, kas finansavo šitą renginį ir ar Vaida Giraitytė nepapirkinėjo rinkėjų. Pridedamos ekrano nuotraukos, kuriose fiksuojamas galimas pažeidimas.“

2. VRK 2020 m. gegužės 21 d. posėdžio metu nuspręsta pranešimą perduoti tirti Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriui.

3. 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinė kampanija prasidėjo balandžio 10 d. Vaida Giraitytė savarankiška politinės kampanijos dalyve (Darbo partijos keliamą kandidatę Sūduvos pietinėje rinkimų apygardoje Nr. 63) registruota 2020 m. liepos 14 d.

4. Prie pranešimo pridėta Marijampolės apskrities laikraščio „Suvalkietis“ 2020 m. gegužės 13 d. Nr. 38 (10628) pirmojo puslapio nuotrauka, kurioje matomas straipsnio „Per karantiną – kinas iš automobilio“ fragmentas. Jame minima Marijampolės savivaldybės tarybos narės Vaidos Giraitytės, kaip renginio organizatorės, pavardė. Taip pat laikraščio socialinio tinklo Facebook paskyroje 2020 m. gegužės 8 d. publikuotas nuotraukų albumas „Autokinas sulaukė ratuotų žiūrovų antplūdžio“¹ su laikraščio fotoreporterio nuotraukomis.

5. Šiam fotoreporterui V. Giraitytė už pagalbą dėkoja viešindama renginio akimirkas savo socialinio tinklo Facebook paskyros įrašė, paskelbtame 2020 m. gegužės 12 d.² Jame taip pat dėkojama UAB Marijampolės automobilių turgui – už vietą renginiui; UAB „Ramirent“ – už rūpestį ir pagalbą; Marijampolės apskrities vyriausiajam policijos komisariatui – už eismo reguliavimą; taip pat savanoriams.

¹ <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.1550477851779299&type=3>

² <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.919176811876075&type=3>

6. Tyrimo metu nustatyta, kad apie autokino renginį Marijampolėje savo *Facebook* paskyroje 2020 m. gegužės 9 d. įrašą paskelbė ir renginių organizatorius (asociacija) „Pripučiamas filmas“³. Jame taip pat dalijosi renginio nuotraukomis bei paminėjo V. Giraitytę, kreipiniu naudodami jos *Facebook* paskyros nuorodą: „*Vaida Giraitytė, kada vėl pučiame ekraną Marijampolėje?[dvi emocijų ikonos]*“.

7. 2020 m. gegužės 25 d. VRK išsiuntė paklausimus Vaidai Giraitytei (reg. Nr. 2-494 (7.9), Marijampolės apskrities laikraščiu „Suvalkietis“ (reg. Nr. 2-496 (7.9) ir asociacijai „Pripučiamas filmas“ (reg. Nr. 2-497 (7.9). Tyrimo eigoje paaiškėjus daugiau trečiųjų asmenų, išsiųsti paklausimai: 2020 m. liepos 7 d. – Sauliui Juškevičiui (reg. Nr. 2-691 (7.9), 2020 m. liepos 8 d. – UAB „Ramirent“ Marijampolės filialui (reg. Nr. 2-697 (7.9), 2020 m. liepos 9 d. – UAB „Marijampolės automobilių turgus“ (reg. Nr. 2-713 (7.9).

8. 2020 m. birželio 1 d. VRK gautas laikraščio „Suvalkietis“ atsakymas (reg. Nr. 1-1127 (7.9), kuriame pridodamas 2020 m. gegužės 13 d. laikraščio leidinio Nr. 38 (10628) maketas su visu straipsniu „Per karantiną – kinas iš automobilio“ bei pateikiama informacija:

8.1. Nurodoma, kad straipsnis laikraštyje publikuotas redakcijos iniciatyva: „*Tai buvo reportažas laikraščio skaitytojams pasidžiaugti, kad karantino dėl COVID 19 pandemijos metu ir Marijampolėje surengtas pirmasis kino iš automobilio seansas, nes didžiuosiuose Lietuvos miestuose tokie seansai buvo surengti gerokai anksčiau.*“

8.2. Pažymima, kad už straipsnio publikavimą niekas neatsilygino ir neketina atsilyginti. Redakcijos korespondentei ir fotokorespondentui už darbą rengiant reportažą įprasta tvarka atlyginimą moka „Suvalkiečio“ redakcija.

8.3. Teigiama, kad minimas straipsnis yra vienintelė publikacija apie Marijampolės savivaldybės tarybos narę Vaidą Giraitytę prasidėjus šiai politinei kampanijai. Taip pat pažymima, kad: „*Nei gegužės 13 d., nei šiuo metu V. Giraitytė nėra įregistruota kaip politinės kampanijos dalyvė, pretenduojanti dalyvauti šių metų rinkimuose į Seimą. Manome, kad įstatymų reikalavimų dėl politinės reklamos „Suvalkietis“ nepažeidė.*“

9. 2020 m. birželio 10 d. gautas V. Giraitytės atsakymas (reg. Nr. 1-1258 (7.9), kuriame:

9.1. Nurodoma, kad minimą autokino renginį organizavo marijampolietis Saulius Juškevičius. V. Giraitytė dalyvavo savanorystės pagrindu. Buvo atsakinga už renginio viešinimą ir sklaidą, informaciją platino socialiniame tinkle *Facebook*. Jos žiniomis, mokamai informacija platinta nebuvo.

9.2. Paaiškinama: „*Karantino laikotarpiu suvaržytas asmenų judėjimas, sumažėjo laisvalaikio praleidimo būdų. Renginio tikslas suteikti asmenims galimybę praskaidrinti savo kasdienybę. Renginio auditorija Marijampolės miesto gyventojai.*“

³ https://www.facebook.com/Pripuciamasfilmas/posts/3414039545307826?__tn__=-R

9.3. Nurodoma, kad dalyvių skaičius nežinomas, išankstinės registracijos nebuvo, o sėdinčiųjų automobiliuose niekas neskaičiavo.

9.4. Teigiama, kad ketina kandidatuoti artėjančiuose Seimo rinkimuose Sūduvos pietinėje apygardoje, tačiau renginys su dalyvavimu rinkimuose nesusijęs, pažymima, kad jokių sveikinimo ar agitacinių kalbų renginio metu nebuvo sakoma.

9.5. Nurodoma, kad apie renginio išlaidas, susijusias su filmo transliacija, profesionalios įrangos naudojimu, autorių teisių mokesčiais, aptarnaujančio personalo atlygiu ir kita V. Giraitytei nėra žinoma.

9.6. Teigiama, kad taip pat nežinoma, ar vyko ir ar planuojama daugiau panašaus pobūdžio pramoginių renginių.

10. Asociacijai „Pripučiamas filmas“ 2020 m. birželio 5 d. buvo išsiųstas priminimas elektroniniu paštu ir paskambinta įmonės telefonu. 2020 m. liepos 14 d. gautas asociacijos prezidentės Indrės Fiodorovos atsakymas (reg. Nr. 1-1739 (7.9)). Atsakyme nurodoma, kad:

10.1. *„Renginio iniciatoriai Asociacija „Pripučiamas filmas“. Pagrindinis savanorių koordinatorius Marijampolėje pil. Saulius Juškevičius.“*

10.2. *„Kadangi nesame šio miesto gyventojai, ieškujome savanorių, kurie padėtų organizuoti renginį. Asociacija tiesiogiai organizavo ir įgyvendino renginį. Savanoriai Marijampolėje padėjo surasti tinkamą vietą renginiui, viešino, renginio metu reguliavo eismo srautus ir stovėjimą.“*

10.3. *„Asociacija organizuoja kino seansus ir mokamai, ir nemokamai. Kaina svyruoja nuo 0 iki ~ 400 eurų.“*

10.4. Iš viso po balandžio 10 d. įvyko keturi tokio pobūdžio renginiai, kuriuos rengė juridiniai asmenys, todėl dėl duomenų apsaugos informacijos apie užsakovus / rengėjus teikti įmonė teigia negalinti.

10.5. Į klausimą, kiek panašaus pobūdžio renginių dar yra planuojama, atsakoma: *„Renginių šiuo metu savo iniciatyva iš anksto neplanuojame, nes karantino laikotarpis Lietuvoje buvo nutrauktas ir atsirado papildomos veiklos Lietuvos gyventojams, nebent sulauktume konkrečių užklausų iš užsakovų.“*

11. Uždavus papildomus klausimus „Pripučiamam filmui“ elektroniniu paštu 2020 m. rugpjūčio 10 d. dėl informacijos patikslinimo, 2020 m. rugsėjo 20 d. gautas atsakymas (reg. Nr. 1-3597(7.9)), kuriame dėl kriterijų, kuriais remiantis pasirenkama, kurios filmo peržiūros organizuojamos mokamai, kurios – ne, nurodoma, kad *„Tai buvo marketinginis mūsų renginys. Jautėme paklausą rinkoje, o tokių, kaip mes jau yra ne vienas. Jautėme būtinybę parodyti save, pareklamuoti savo veiklas. Marijampolė puikiai tai atitiko.“* Dėl konkretaus kino seanso Marijampolėje asociacijos patirtų išlaidų nurodoma 200 eurų suma.

12. 2020 m. liepos 15 d. gautas Sauliaus Juškevičiaus atsakymas (reg. Nr. 1-1740 (7.9), kuriame nurodoma, kad:

12.1. Renginio iniciatyva ir organizavimas priklauso asociacijai „Pripučiamas filmas“.

12.2. *„Buvau pagrindinis savanorių koordinatorius ir padėjau išspręsti techninius organizavimo klausimus dėl vietos renginiui, eismo reguliavimo, savanorių suradimo.“*

12.3. *„Renginys skirtas Marijampolės miesto bendruomenei, kadangi karantino metu renginiai buvo draudžiami, tokiu būdu norėjome padėti visuomenei pasiūlydami jiems užimtumą.“*

12.4. Apie filmo transliavimo išlaidas S. Juškevičiui nėra žinoma. Teigia už paslaugas jokio atlygio negavęs. Atsilyginta kitiems savanoriams, jo teigimu, taip pat nebuvo.

12.5. *„UAB „Marijampolės automobiliu turgus“ vietą renginiui skyrė nemokamai, UAB „Ramirent“ už įrangos nuomą sumokėjau aš pats 44.79 Eur, taip prisidedamas prie renginio ir pagalbos visuomenei išbūnant Covid 19 karantine, asociacija „Pripučiamas filmas“ atsivežė įrangą, reikalingą kino transliacijai.“*

12.6. Informaciją apie renginį neatlygintinai skleidė savanoriai.

12.7. Dalyvių skaičius renginyje nefiksuotas, o automobilių į aikštelę suvažiavo apie 200.

12.8. Į klausimą dėl planų dalyvauti artėjančiuose Seimo rinkimuose, S. Juškevičius atsakė dalyvauti neketinantis. Dėl galimų agitacinių kalbų, pasisakymų apie artėjančius rinkimus atsakoma, kad *„Jokių kalbų renginio metu nebuvo sakyta, transliuotas kino filmas.“*

12.9. *„Tokio pobūdžio renginių aš pats neplanuoju. Pasibaigė karantinas, renginiai vyksta, todėl prarado prasmę renginio organizavimas žiūrovams sėdint automobiliuose. Pats asmeniškai esu organizavęs ne vieną nemokamą renginį Tarptautinės vaikų gynimo dienos proga, krepšinio, tinklinio turnyrus ir pan. Esu visuomeniškas ir tokia veikla man yra priimtina.“*

13. 2020 m. liepos 9 d. gautas UAB „Ramirent“ atstovo atsakymas (reg. Nr. 1-1649 (7.9), kuriame:

13.1. Informuojama, kad įmonei nežinoma, kas organizavo minimą renginį.

13.2. Į klausimą, kas kreipėsi į paslaugų įmonės atstovus, atsakoma: *„Nesitarėme su juristais, ar galime atskleisti tokio pobūdžio informaciją, kas, kam ir ką iš mūsų nuomojasi. Bet galiu Jus patikinti, kad minėta Vaida Giraitytė iš mūsų nieko nesinuomojo.“*

13.3. Nurodoma, kad įmonė, kaip įprastai, nuomojo įrangą, o dėl nuomos įkainių nurodė tinklalapį: <https://www.ramirent.lt/produktai>.

13.4. Nurodoma, kad *„Ramirent yra pelno siekianti organizacija ir visas paslaugas suteikiame atlygintinai. Už suteiktas paslaugas išrašome sąskaitas faktūras. Sąskaita faktūra yra konfidencialus su klientų duomenų apsauga ir komerciniais santykiais susijęs dokumentas, todėl maloniai prašome šiuo klausimų kreiptis į minėto renginio organizatorius.“*

14. 2020 m. liepos 15 d. gautas UAB „Marijampolės automobilių turgus“ atsakymas (reg. Nr. 1-1796 (7.9), kuriame:

14.1. Informuojama, kad įmonė leido neatlygintinai piliečio Sauliaus Juškevičiaus prašymu naudoti turgaus teritoriją filmo peržiūrai.

14.2. Nurodoma, kad įmonė organizatoriams jokių paslaugų nesuteikė, todėl užmokesčio negavo.

14.3. Paaiškinama: „Kiek galėtų kainuoti tokios paslaugos nurodyti negalime, kadangi niekam ir niekada tokio pobūdžio paslaugų neteikėme.“

15. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad *prasidejus Seimo rinkimų politinei kampanijai, t. y. nuo Seimo rinkimų datos paskelbimo iki šio įstatymo nustatyto rinkimų agitacijos kampanijos laikotarpio pabaigos, taip pat rinkimų dieną draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai pirkti rinkėjų balsus, dovanomis ar kitokiu atlyginimu skatinti rinkėją dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą asmenį, kurį numatoma kelti kandidatū, kandidatą arba kandidatų sąrašą, taip pat žadėti už balsavimą atsilyginti rinkėjams po rinkimų turint tikslą paveikti rinkėjų valią dėl konkrečių politinių partijų ar kandidatų arba asmenų, kuriuos numatoma kelti kandidatais, ir taip trukdyti piliečiams įgyvendinti rinkimų teisę.*

16. Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos 2017 m. vasario 23 d. sprendimu Nr. Sp-47 patvirtintos Metodinės rekomendacijos dėl aplinkybių, kurioms esant pradedamas rinkėjų galimų papirkimo atvejų tyrimas, kurių 3 punkte numatyta, kad *rinkimų įstatymuose įtvirtintas draudimas tiesiogiai ar netiesiogiai pirkti rinkėjų balsus, dovanomis ar kitokiu atlyginimu skatinti rinkėją dalyvauti arba nedalyvauti rinkimuose ir (arba) balsuoti už arba prieš vieną ar kitą asmenį, kurį numatoma kelti kandidatū, kandidatą arba kandidatų sąrašą, taip pat žadėti už balsavimą atsilyginti rinkėjams po rinkimų turint tikslą paveikti rinkėjų valią dėl konkrečių politinių partijų, visuomeninių rinkimų komitetų, ar kandidatų arba asmenų, kuriuos numatoma kelti kandidatais, ir taip trukdyti piliečiams įgyvendinti rinkimų teisę, o 4 punkte dovanos ar kitoks atlyginimas apibrėžiamas kaip turtinė nauda (materialinių išlaidų išvengimas), kuri gali būti suprantama tiek kaip materialios, tiek kaip nematerialios turtinės vertybės (pavyzdžiui, pinigai, buities reikmenys, tam tikri mokami darbai, turtinės teisės, paprastai mokami intelektualinės veiklos rezultatai, paprastai mokamo pobūdžio paslaugos, koncertai, kiti mokamo pobūdžio kultūriniai renginiai ir pan.).*

17. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Vilniaus apygardos teismas 2020 m. kovo 5 d. sprendime administracinėje byloje Nr. eI3-961-484/2020 yra pažymėjęs, kad „dovanos ar kitoks materialus ir nematerialus atlygis, neatlygintinos paslaugos suteikimas rinkėjui rinkimų kampanijos metu besąlygiškai laikomas rinkėjo papirkimu. Kitoks įstatymo aiškinimas sudarytų sąlygas

kandidatams <...> piktnaudžiauti esama situacija, nesilaikyti nustatyto draudimo papirkti rinkėjus ar rinkimų teisę turinčius asmenis. Dovana, suteikta rinkėjui ar rinkimų teisę turinčiam asmeniui, prasidėjus politinei kampanijai, negali būti pateisinama šventėmis ar kitomis aplinkybėmis.“

18. Tyrimo metu gautų atsakymų duomenimis, V. Giraitytė kino iš automobilio renginio neorganizavo, o tik savanoriavo viešinant nemokamo renginio informaciją savo socialinio tinklo Facebook paskyroje. Taip pat laikraščiu „Suvalkietis“ atsakė į klausimus dėl pirmojo *autokino* mieste kaip savanoriškai prie jo prisidėjusi Marijampolės savivaldybės tarybos narė. Minimame straipsnyje, publikuotame 2020 m. gegužės 13 d., rašoma, kad:

18.1. renginio organizavimą inicijavo V. Giraitytė: „Lietuvoje uždraudus masinius susibūrimus, koncertus ir šventes, imta ieškoti laisvalaikio ir pramogų alternatyvų. Greitai jomis tapo „drive-in“ (ang. įvažiuojamieji) renginiai. Pirmi tokie koncertai ir kino seansai per karantiną buvo surengti Vilniuje. Netrukus – ir kituose Lietuvos miestuose. Imta piktintis, kodėl Marijampolėje niekas nesiima surengti ko nors panašaus. Iniciatyvos ėmėsi Marijampolės savivaldybės tarybos narė Vaida Giraitytė. Penktadienį ratuotus marijampoliečius ji sukvietė į Marijampolės automobilių turgų, kur automobiliuose susėdusiems žiūrovams buvo rodoma karinė drama „1917“;

18.2. „Vaida atskleidė, kad renginio organizavimo darbai truko apie tris savaites. Pirmiausia reikėjo išsiaiškinti, kokios sąlygos ir reikalavimai keliami tokiam renginiui, surasti reikiamą įrangą, renginio vietą. V. Giraitytė sakė, kad ieškodama tinkamos teritorijos kino filmo peržiūrai apvažiavo net kelias aikšteles Marijampolėje. Tinkamiausia pasirodė Marijampolės automobilių turgaus. Pašnekovė tikino, kad iš pradžių jo vadovas buvo nusiteikęs skeptiškai, bet sužinojęs, jog renginys nemokamas ir žiūrėti filmą galės visi, kas panorėję, sutiko.“

18.3. „Renginys nemokamas, nes sumanytas buvo ne dėl komercinių tikslų. Tiesiog norėjosi suteikti žmonėms progą prasiblaškyti. Karantinas ir koronavirusas paskatino žmones imtis įvairių iniciatyvų – kas kaukes siuvo, kas maistą senoliams įsigyti padėjo. Aš prie visuomenės gerovės sumaniau prisidėti organizuodama tokį renginį. Džiaugiuosi, kad pasidalinus jo idėja daug kas sutiko neatlygintinai padėti ir prisidėti – ir renginio metu priimant ir nukreipiant į paskirtas vietas automobilius, ir skolinant filmui transliuoti reikalingą įrangą.

Ačiū draugams ir pažįstamiems, kurie sutiko padėti, – dėkingumo neslėpė pašnekovė.“

19. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad VRK gautame pranešime nurodyta, jog V. Giraitytė renginio metu viešai kalbėjo, tarė sveikinimo žodį ir pristatė *autokiną* kaip savo renginį. Pati V. Giraitytė VRK atsakė, jog nei sveikinimo, nei agitacinių kalbų nebuvo (pažymos 9.4 papunktis). Tyrimo metu, be pranešime nurodomo straipsnio apie kino seansą, rasta dar viena publikacija⁴, kurioje V. Giraitytė vadinama kino iš automobilio peržiūros Marijampolėje iniciatore ir

⁴ <http://www.lavainfo.lt/autokinas-marijampoleje/>

organizatore ir, kaip pati teigia, renginio metu pakvietė renginio dalyvius padėkoti medicinos darbuotojams. 2020 m. gegužės 9 d. portale *lavainfo.lt* rašoma:

19.1. *„Drive in kinas skamba mažų mažiausiai įdomiai. Tačiau idėjos nepakanka, reikia techninių sprendimų, greitos reakcijos ir noro žmonėms suteikti ne tik pramogą, bet ir galimybę pakeisti savo kasdienybę. Visos šios savybės puikiai tinka renginio iniciatorei ir ilgametei Marijampolės savivaldybės tarybos narei Vaidai Giraitytei.“*

19.2. Renginio organizatore pristatoma Vaida Giraitytė. Straipsnyje cituojama: *„Autokinas sulaukė didelio susidomėjimo, nusidriekė kelių kilometrų eilė, kurie ištvėringai laukė, beveik visi papuolė į kino seansą. Virš 300 automobilių sutalpinome į aikštelę. Publika labai kultūringa, nebuvo jokių konfliktų. Visi puikiai nusiteikę. Buvo rodomas istorinis filmas „1917“. Prieš filmą pakviečiau spaudžiant automobilio garsinį signalą padėkoti medicinos personalui, policijos pareigūnams, socialiniams darbuotojams, kitiems specialistams, kurie dirba kovojant su Covid-19 pasekmėmis.“*

20. Taigi, remiantis atsakymų duomenimis, pagrindinė renginio sumanytoja yra asociacija „Pripučiamas filmas“. Įmonė teigia filmo peržiūras organizuojanti ir mokamai, ir neatlygintinai. Kaip nurodyta asociacijos atsakyme, įmonė marketingo tikslais kino iš automobilio peržiūras pasirinktuose miestuose rengė nemokamai, kad galimai išpopuliarinus veiklą atsirastų daugiau mokamų užsakymų. Konkrečiu atveju renginys buvo nemokamas, todėl pasitelkti savanoriai Marijampolėje (pagrindinis koordinatorius Saulius Juškevičius), kurių pagalba, atsakymų duomenimis, irgi suteikta neatlygintinai.

21. Tačiau viešai skelbiamoje informacijoje nurodoma, kad V. Giraitytė yra iniciatorė, nurodomas jos aktyvus dalyvavimas organizuojant (pvz., parenkant renginio vietą) bei patvirtinamas pranešėjo teiginys, kad renginio pradžioje ji pasisakė.

22. Visi trys su renginio organizavimu susiję asmenys (asociacijos „Pripučiamas filmas“ vadovė Indrė Fiodorova (Kėdainių rajono savivaldybės tarybos narė, atstovaujanti Darbo partijai⁵), atsakyme nurodytas pagrindinis koordinatorius Saulius Juškevičius (viešai prieinamais duomenimis, S. Juškevičius yra Darbo partijos Marijampolės skyriaus narys ir Darbo partijos tarybos narys⁶) ir Vaida Giraitytė) yra susiję su Darbo partija. V. Giraitytė – Darbo partijos kandidatė.

23. Apibendrinant tai, kas išdėstyta, V. Giraitytė, pasitelkdama su partija susijusius asmenis, 2020 m. gegužės 8 d. Marijampolėje suteikė nemokamą *autokino* paslaugą, turinčią materialinę vertę. Pastebėtina, kad panašaus pobūdžio *autokino* renginiai Marijampolėje tuo pačiu metu, kai įvyko aptariamasis kino seansas (2020 m. gegužės 8 d.), buvo planuojami mokamai. Portale *www.suduvosgidas.lt* 2020 m. gegužės 7 d. publikuotas straipsnis „Nauja pramoga

⁵ <http://www.kedainiai.lt/go.php/Tarybos%20komitetai224>

⁶ <https://www.darbopartija.lt/apie/taryba/>

marijampoliečiams – „Kinas ant ratų“ Sasnavos aerodrome⁷, kuriame reklamuojama lauko kino paslauga ir pateikiamos nuorodos į bilietų pardavimo tinklalapį. Kaina jame vienam žiūrovui siekia nuo 4 iki 6 eurų.

24. Laikytina, kad, politinės kampanijos laikotarpiu V. Giraitytei, pasitelkiant su partija susijusius asmenis, suteikus nemokamo kino paslaugas ir viešai pristatant V. Giraitytę kaip vieną iš renginio iniciatorių ir organizatorių bei jai renginio pradžioje kreipiantis į žiūrovus, buvo kuriamas teigiamas jos įvaizdis, ji propaguojama ir galimai siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant jos interesais. Tokiu būdu buvo pažeistos Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnio 1 dalies bei 50 straipsnio 2 dalies, pagal kurią rinkimų agitacija gali būti įvairių formų ir būdų, išskyrus tuos, kurie neatitinka sąžiningų ir garbingų rinkimų, nuostatos.

25. Lietuvos Respublikos Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo 14 straipsnio 2 ir 3 dalyse numatyti didžiausi leistini politinės kampanijos išlaidų dydžiai (toliau – išlaidų limitai), 4 dalyje numatytos teisėtos politinės kampanijos išlaidos, o 6 dalyje numatyta, kad kiekvieno politinės kampanijos dalyvio politinės kampanijos išlaidų dydis negali viršyti išlaidų limitu.

26. Nors dovanų teikimas rinkėjams yra draudžiama veikla, draudimo nesilaikanti kandidatė planavusi tapti V. Giraitytė propagavo save, suteikdama nemokamą pramogą potencialiems rinkėjams, todėl renginio išlaidos laikytinos jos politinės kampanijos išlaidomis. Priešingu atveju, jei politinės kampanijos išlaidų limitas būtų taikomas tik teisėtoms politinės kampanijos išlaidoms, būtų pažeistas politinės kampanijos dalyvių lygiateisiškumas, o draudimo pirkti rinkėjų balsus nesilaikantis kandidatas įgytų pranašumą.

27. Asociacija „Pripučiamas filmas“ savo išlaidas aptariamam renginiui Marijampolėje vertina 200 eurų. Techninio aptarnavimo išlaidas (44,79 Eur) apmokėjo S. Juškevičius, išnuomojęs UAB „Ramirent“ įrangą renginiui. Taigi, bendros renginio rengimo išlaidos yra ne mažesnės nei 244,79 Eur, jos laikytinos kandidatės 2020 m. spalio 11 d. Seimo rinkimų politinės kampanijos išlaidomis.

28. Pagal Įstatymo 2 straipsnio 2 dalį, aukos ne tik aukų gavėjams neatlygintinai perduoti pinigai, bet ir *kilnojamieji ar nekilnojamieji daiktai, informacija, turtinės teisės, intelektinės veiklos rezultatai, taip pat kitos turtinės ir neturtinės vertybės, neatlygintinai atlikti veiksmai ir savanoriški darbai, veiksmų rezultatai, skirti savarankiško politinės kampanijos dalyvio politinei kampanijai finansuoti*. Asociacijos „Pripučiamas filmas“ įvertintos ir S. Juškevičius apmokėtos su renginio organizavimu susijusios išlaidos laikytinos nepiniginėmis aukomis politinės kampanijos dalyvei.

29. Įstatymo 8 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatyta, kad *kitų savarankiškų politinės kampanijos dalyvių politinės kampanijos finansuojamos iš: pagal šį įstatymą turinčių teisę aukoti*

⁷ <https://sduvosgidis.lt/nauja-pramoga-marijampolieciams-kinas-ant-ratu-sasnavos-aerodrome/>

fizinių asmenų aukų ir politinių partijų aukų kandidatams ir kandidatų sąrašams, referendumo iniciatoriams arba referendumo oponentams; nuosavų (asmeninių) lėšų; palūkanų už politinės kampanijos sąskaitoje esančias lėšas. (1 dalies 1–3 punktai). Finansuoti kitų savarankiškų politinės kampanijos dalyvių politines kampanijas kitomis, šiame straipsnyje nenurodytomis, lėšomis draudžiama (3 dalis).

30. S. Juškevičius, kaip fizinis asmuo, turi teisę aukoti politinės kampanijos dalyviui. Juridinio asmens – asociacijos „Pripučiamas filmas“ lėšomis politinė kampanija negali būti finansuojama.

31. Įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje numatytas draudimas naudoti politinėms kampanijoms gautas aukas, kurios neatitinka Įstatymo reikalavimų. Vaidos Giraitytės politinė kampanija finansuota Įstatymo reikalavimų neatitinkančia auka, tai yra finansuota iš neteisėtų finansavimo šaltinių.

32. Įstatymo 12 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad *asmenims, pagal šį įstatymą neturintiems teisės finansuoti politinės kampanijos dalyvių, draudžiama bet kokia forma juos remti.*

33. Įstatymo 12 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad, *jeigu nustatoma, kad politinės kampanijos dalyvis priėmė ir panaudojo lėšas ar nepiniginę auką iš kitų, šiame įstatyme nenurodytų, finansavimo šaltinių ar šio įstatymo reikalavimų neatitinkančias aukas, kurių suma viršija mažos aukos sumą, Vyriausioji rinkimų komisija priima sprendimą įpareigoti politinės kampanijos dalyvį panaudotų lėšų ar nepiniginės aukos dydžio sumą per 20 darbo dienų pervesti į valstybės biudžetą, išskyrus atvejus, kai dėl šiurkščių šio įstatymo pažeidimų politinei partijai nebuvo skirti valstybės biudžeto asignavimai.*

34. Pagal Įstatymo 12 straipsnio 2 dalį, Vaida Giraitytė juridinio asmens suteiktos nepiniginės aukos vertės sumą (200 Eur) turėtų pervesti į valstybės biudžetą.

35. Pagal Įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 1 punktą, *šiurkščiu šio Įstatymo pažeidimu laikomas politinės kampanijos dalyvio finansavimas šio įstatymo 12 straipsnyje numatytomis nepriimtinomis aukomis.*

36. Dalis šiurkščių Įstatymo pažeidimų siejami su 10 procentų išlaidų limitu (nedeklaruotų išlaidų, viršyto limitu, paslėptos politinė reklamos ir pan.). Nepriimtinių aukų vertinimui tokia riba nenustatyta. Vaidos Giraitytės politinės kampanijos išlaidų limitas yra 32 000 Eur, juridinio asmens auka sudaro 0,63 procento išlaidų limitu. Atsižvelgiant į nedidelę nepiniginės aukos sumą, politinės kampanijos finansavimas juridinio asmens lėšomis nelaikytinas šiurkščiu Įstatymo pažeidimu.

37. Įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad *prasidejus politinei kampanijai, visos politinės kampanijos išlaidos gali būti apmokamos tik iš politinės kampanijos sąskaitoje esančių*

lėšų. Ši nuostata buvo pažeista, nes renginio organizavimo išlaidas apmokėjo S. Juškevičius, asociacija suteikė paslaugą neatlygintinai.

38. Įstatymo 17 straipsnio 6 dalyje numatyta, kad *visos politinės kampanijos pajamos ir politinės kampanijos išlaidos ar prisiimti finansiniai įsipareigojimai registruojami politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštyje. To paties straipsnio 7 dalyje numatyta, kad Politinės kampanijos finansavimo ataskaitoje, vadovaujantis Vyriausiosios rinkimų komisijos patvirtintu Politinės kampanijos finansavimo ataskaitos pildymo ir pateikimo tvarkos aprašu, nurodomos visos politinės kampanijos pajamos ir išlaidos bei prisiimti įsipareigojimai (pagal išlaidų grupes).*

39. Pagal Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraščio užpildymo ir pateikimo tvarkos aprašo (patvirtinto 2016 m. gegužės 18 d. VRK sprendimu Nr. Sp-51) 58 punktą, *Vyriausioji rinkimų komisija, sprendimu nustatčiusi, kad politinės kampanijos dalyvis žiniaraštyje nenurodė politinės kampanijos pajamų ar išlaidų (ar jų dalies), arba pripažinusi, kad politinės kampanijos dalyviui buvo perduoti daiktai, suteiktos paslaugos laikytini politinės kampanijos pajamomis ar išlaidomis, papildo žiniaraštį, jame nurodydama Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu pripažintas politinės kampanijas pajamas ar išlaidas.*

40. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – Kodeksas) 85 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad *Rinkimų įstatymuose ar Lietuvos Respublikos referendumo įstatyme nustatytos rinkimų ar referendumo agitacijos tvarkos pažeidimas, išskyrus šio straipsnio 3, 4, 5 dalyse numatytus pažeidimus, užtraukia baudą asmenims nuo šešiasdešimt iki vieno šimto keturiasdešimt eurų, rinkimų komisijų ar referendumo komisijų nariams, kitiems atsakingiems asmenims, taip pat rinkimų ar referendumo stebėtojams – nuo dviejų šimtų iki aštuonių šimtų septyniasdešimt eurų ir politinės kampanijos dalyviams ar politinių partijų, kurios yra politinės kampanijos dalyvės, pirmininkams – nuo trijų šimtų iki vieno tūkstančio penkiasdešimt eurų.*

41. Kodekso 93 straipsnyje numatyta:

41.1. *Aukų politinei kampanijai apskaitos tvarkos pažeidimas užtraukia baudą politinės kampanijos išdininkams ar politinės kampanijos dalyviams nuo vieno šimto penkiasdešimt iki aštuonių šimtų šešiasdešimt eurų (3 dalis).*

41.2. *Politinės kampanijos dalyvio finansavimas ar rėmimas neturint tam teisės užtraukia baudą auką suteikusiam asmeniui nuo vieno šimto penkiasdešimt iki aštuonių šimtų šešiasdešimt eurų ir auką suteikusio juridinio asmens vadovui ar kitam už sprendimo priėmimą atsakingam asmeniui – nuo keturių šimtų aštuoniasdešimt iki trijų tūkstančių eurų (4 dalis).*

41.3. *Išlaidų politinei kampanijai apskaitos tvarkos pažeidimas užtraukia baudą politinės kampanijos išdininkams ar politinės kampanijos dalyviams nuo keturių šimtų aštuoniasdešimt iki trijų tūkstančių eurų (5 dalis).*

42. Kodekso 589 straipsnio 4 punkte nustatyta, kad dėl šio kodekso 85 ir 93 straipsniuose numatytų administracinių nusižengimų, administracinių nusižengimų teiseną pradeda, administracinių nusižengimų tyrimą atlieka ir administracinių nusižengimų protokolus surašo pirmininkas ir šios komisijos nariai ar Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininko įgalioti valstybės tarnautojai.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūloma:

1. Pripažinti, kad Vaida Giraitytė, 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinės kampanijos laikotarpiu 2020 m. gegužės 8 d. Marijampolėje suteikusi kino iš automobilio paslaugą, pažeidė Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo:

1.1. 5¹ straipsnio 1 dalį, draudžiančią pirkti rinkėjų balsus;

1.2. 50 straipsnio 2 dalį dėl rinkimų agitacijos formų, neatitinkančių sąžiningų ir garbingų rinkimų.

2. Paskelbti Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainėje apie nustatytą rinkėjų papirkimo faktą.

3. Pripažinti Darbo partijos kandidatės Vaidos Giraitytės Sūduvos pietinėje rinkimų apygardoje Nr. 63 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinės kampanijos išlaidomis su renginio organizavimu susijusiais išlaidas – 244,79 Eur.

4. Pripažinti nepiniginėmis aukomis Darbo partijos kandidatėi Vaidai Giraitytei Sūduvos pietinėje rinkimų apygardoje Nr. 63 su renginio organizavimu susijusiais išlaidas:

4.1. asociacijos „Pripučiamas filmas“ įvertintas išlaidas – 200 Eur;

4.2. Sauliaus Juškevičiaus faktiškai apmokėtas išlaidas – 44,79 Eur.

5. Pripažinti, kad finansuojant Darbo partijos kandidatės Vaidos Giraitytės Sūduvos pietinėje rinkimų apygardoje Nr. 63 politinę kampaniją pažeistos Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo:

5.1. 8 straipsnio 3 dalis ir 12 straipsnio 1 dalis, juridiniam asmeniui suteikus neatlygintinas paslaugas;

5.2. 14 straipsnio 1 dalis, apmokėjus politinės kampanijos išlaidas ne iš politinės kampanijos sąskaitos.

6. Pripažinti, kad asociacija „Pripučiamas filmas“, suteikdama neatlygintinas paslaugas, tai yra nepiniginę auką, Darbo partijos kandidatėi Vaidos Giraitytei Sūduvos pietinėje rinkimų

apygardoje Nr. 63, pažeidė Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo 12 straipsnio 4 dalį.

7. Nelaikyti šiurkščiu Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo pažeidimu 5.1 papunktyje nurodyto pažeidimo.

8. Įpareigoti Darbo partijos kandidatę Vaidą Giraitytę Sūduvos pietinėje rinkimų apygardoje Nr. 63 gautos juridinio asmens nepiniginės aukos dydžio sumą (200 Eur) per 20 darbo dienų pervesti į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą ir Vyriausiajai rinkimų komisijai pateikti tai pagrindžiančius dokumentus.

9. Pavesti Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriui papildyti Darbo partijos 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinės kampanijos finansavimo ataskaitą ir Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštį 3 punkte nurodytomis išlaidomis ir 4 punkte nurodytomis nepiniginėmis aukomis.

10. Taikyti administracinę atsakomybę:

10.1. Vaidai Giraitytei pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 85 straipsnio 1 dalį ir 93 straipsnio 3 ir 5 dalis;

10.2. asociacijos „Pripučiamas filmas“ vadovei Indrei Fiodorovai ar kitam atsakingam asmeniui pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 93 straipsnio 4 dalį.

Skyriaus vedėja

Lina Petronienė

Darbuotoja
Porokhina

Vikt oriya